

Tietosuojaa ja tietoturvaa ohjaavat säädökset sekä suositukset

Lainsäädäntö velvoittaa turvaamaan riittävän tietosuojan ja tietoturvan tason julkisen organisaation toiminnassa. Oikeus yksityiselämän suojaan on perusoikeus, joka on turvattu myös kansallisessa perustuslaissa ja EU:n perusoikeuskirjassa. Toisaalta viranomaisen toiminnassa sovelletaan myös julkisuuslakia, jonka lähtökohtana on viranomaisen asiakirjojen julkisuus, ellei salassapito rajoita julkisuutta.

Eri lakeihin sisältyvien salassapitosäännösten lisäksi laeista tärkeimpiä ovat:

- Perustuslaki (731/1999)
- EU:n yleinen tietosuoja-asetus (679/2016, GDPR)
- Tietosuojalaki (1050/2018)
- EU:n verkko- ja tietoturvadirektiivi (1148/2016, NIS-direktiivi)
- Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (906/2019)
- Laki sähköisen viestinnän palveluista (917/2014)
- Rikoslaki 38 § (39/1889) Tieto- ja viestintärikoksista
- Arkistolaki (831/1994)
- Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999)
- Työsopimuslaki (55/2001)
- Vahingonkorvauslaki (41/1974)
- Laki yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004)
- Laki kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta (2003/304)
- Laki hyvinvointialueesta (611/2021)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021)
- Terveydenhuoltolaki (1326/2010)
- Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä (559/1994)
- Laki sosiaalihuollon ammattihenkilöistä (817/2015)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus potilasasiakirjoista (94/2022)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus käyttöoikeudesta asiakastietoon (825/2022)
- Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015)
- Laki sähköisestä lääkemääräyksestä (61/2007)
- Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000)
- Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019)
- Laki eräistä EU-direktiiveissä säädetyistä lääkinnällisistä laitteista (629/2010)

- Laki lääkinnällisistä laitteista (719/2021)
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013)
- Laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001)
- Valmiuslaki (1552/2011)
- Laki pelastustoimen järjestämisestä (613/2021)
- Pelastuslaki (379/2011)
- Laki julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta (10/2015)
- Turvallisuusselvityslaki (726/2014)

sekä muut eri toimialueiden toimintaa ohjaavat erityislait.

Keskeisiä tietosuojaa ja tietoturvaa ohjaavia suosituksia ovat muiden muassa

- Tiedonhallintalautakunnan suositukset
- Pilvipalveluiden turvallisuuden arviointikriteeristö (PiTuKri)
- Julkisen hallinnon tietoturvallisuuden arviointikriteeristö (Julkri)
- Tietoturvallisuuden auditointityökalu viranomaisille (Katakri)
- Vahti-ohjeistukset erityisesti varautumiseen ja jatkuvuudenhallintaan liittyen
- ISO-standardit (mm. ISO27001)
- Potilasasiakirjojen laatiminen ja käsittely. Opas terveydenhuollolle. (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 4:2012)